

På fastigheten Kalleberga i Blekinge bedriver Bengt Hanssons skogs- och jordbruksstiftelse praktisk forskning. Ett otränat öga behöver en stund för att upptäcka alla plantorna på hygget. De växer bra, men resultatet visar sig först om några år.

Framtidens granar på

Nog har det planterats lite exotiska trädslag tidigare i Sverige. Men något större försök finns inte. Det ska en stiftelse i Blekinge råda bot på.

Text & foto: HELENA WENNSTRÖM

Iett tio hektar stort hägn utanför Kallinge växer nästan 17 000 plantor, det första av flera praktiska forskningsprojekt på fastigheten Kalleberga. Här växer grå och grön douglasgran, sitkagran, kustgran och två sorter lärk.

Gröna Affärer följde med när förvaltaren Johan Ardegård i somras för femte gången inspekterade hägnet sedan planteringen i våras.

– Det växer bra, konstaterar han om de flesta plantorna.

DE AMERIKANSKA BARRTRÄDEN växer snabbare än den inhemska granen. Frågan är hur de klarar det blekingska klimatet. Och om de är ett bra alternativ i framtiden när vårt klimat förändras.

– Vi vill testa nya trädslag, om det går att odla dem i större skala, säger Johan Ardegård.

Det är förhållandevis dyrt att plantera träden, men slår försöket väl ut kan det ändå vara en bra investering. Beroende på virkespriserna kan något av trädslagen bli ett lönsamt alternativ.

Svaren kommer först om många år. Det behövs en viss storlek och ganska många träd för att man ska kunna dra slutsatser och jämföra

Rejåla skott på både sitkagran (till vänster) och lärk, konstaterar Johan Ardegård. I bakgrunden Tobias Nilsson.

olika trädslag. Hägnet är ovanligt påkostat, som ett dovhägn som ska hålla i 20–30 år. Det behöver vara rejält stängslat för att viltet inte ska ta sig in.

DET GÖR ATT OMRÅDET, till skillnad från omgivningen, är översållat med mjölkört som syns över de minsta plantorna. Här sticker också björk och annat sly upp eftersom hygget hade stått i fyra år innan det planterades med de exotiska trädslagen.

Vi passerar först de grå douglasgranplantorna, som normalt växer i Nordamerikas inland. För ett otränat öga krävs det lite tid för att hitta dem i raderna. Men där står de prydligt med

Johan Ardegård inspekterar tillväxten på både grön douglasgran (till vänster) och grå douglas.

Plantering av kustgran är ett spännande försök i Blekinge. Går det bra har den kraftig tillväxt.

tillväxt

Ljusgröna skott med två meters avstånd (förband). Inga tecken på snyttbaggar.

– Här är överlevnaden riktigt bra, konstaterar Johan Ardegård, när vi kommer till nästa två hektar med grön douglasgran som normalt växer i kustklimat.

SITKAGRANEN HAR TIDIGARE mest odlats i västra Sverige, som i Halland, eftersom den kräver mycket nederbörd.

– Jag tror att den går bra här ändå eftersom här är så bra mark. Den har växt 30 centimeter det första året, konstaterar Tobias Nilsson, skogsrådgivare och kollega till Johan Ardegård.

Kustgranen har hittills inte växt lika bra, men de båda skogsrådgivarna ger inte upp hoppet om den.

– Jag är mest nyfiken på den. Om den fungerar har den en väldigt bra produktion, säger Johan Ardegård.

Lärkplantorna är desto frodigare. De har skjutit skott på över en halv meter under sommarmånaderna.

– Fantastiskt vad stora de är, utropar Johan Ardegård.

Fortsätter de att växa så när de snart över allt annat på hygget. ■

FAKTA:

PRAKTISK SKOGS-FORSKNING

Bengt Hansson ägde 200 hektar skog och 40 hektar åker utanför Kallinge i mellersta Blekinge. På sin dödsbädd testamenterade han sin egendom med tre gårdar till en stiftelse, Bengt Hanssons skogs- och jordbruksstiftelse.

Avkastningen från skogen går enligt Bengt Hanssons vilja till försök inom skogsbruk och viltforskning. Stiftelsen har köpt till 40 hektar skog.

Skogsrådgivaren Johan Ardegård sköter nu fastigheten Kalleberga för Hushållningssällskapets räkning. Där ska bland annat bedrivas praktisk skogsforskning.

I höstas inleddes ett närmare samarbete med Skogforsk om odlingsförsök.

Ladda ner tips om Reko-ringar

Vill du starta en Reko-ring? Oavsett om du vill handla lokalproducerat eller sälja dina egna produkter finns det nu gratis hjälp att få.

Text & foto: HELENA WENNSTRÖM

På Hushållningssällskapets hemsida finns informationsmaterial klart att ladda ned. – Vi har fått i uppdrag av Jordbruksverket att beskriva vad Reko är och göra det lätt för alla som vill starta en Reko-ring. Vi har samlat fakta och tips som är fritt att hämta på vår hemsida, säger projektledaren Kersti Arvinder.

Det finns redan omkring 70 Reko-ringar i landet, mötesplatser där lokala producenter säljer sina produkter direkt utan mellanhänder. Där det redan finns Reko-ringar blir andra inspirerade att starta nya, som i västra Sverige.

Målet med Hushållningssällskapets projekt är att det om två år ska finnas Reko-ringar i alla landskap. Men de ska inte drivas av Hushållningssällskapet.

– Alla som jobbar med att administrera Reko-ringarna gör det ideellt. Vi vill

avlasta dem lite, säger Kersti Arvinder.

Från och med i sommar ska hon och tre andra personer inom hushållningssällskapen – Håkan Eriksson, Johanna Ekekrantz och Tove Stenberg – också åka ut och informera. De kan också hålla möten via webblänk.

Många lokala producenter upplever ett uppsving tack vare Reko-ringarna. De kan sälja sina produkter trots att de inte har stort sortiment eller jämn produktion.

Erfarenheter från Finland – där Reko-ringarna startade – visar att de inte fungerar lika bra överallt.

Det är svårare där det är väldigt glesbefolkat eller finns få producenter. Det behövs ofta minst tio producenter för att få fart på försäljningen och ägg har visat sig vara ett riktigt dragplåster. ■

FAKTA: FÖRSÄLJNING UTAN MELLANHÄNDER

Reko står för rejäl konsumtion. Reko-ringarna skapades av Thomas Snellman, ekolantbrukare i Österbotten i Finland.

Små och medelstora producenter lägger ut sina produkter till försäljning i en sluten grupp på Facebook. Där gör medlemmarna sina beställningar. En bestämd dag möts de sedan på en parkeringsplats eller på ett torg och varorna byter ägare.

Nordin ny chef på Jordbruksverket

Christina Nordin tillträdde i mitten av april som generaldirektör för Jordbruksverket. Hon efterträdde Leif Denneberg.

Christina Nordin arbetade tidigare på näringsdepartementet. Hon har erfarenhet från internationell handel, beredskapsfrågor och näringslivsutveckling. Hon har varit chef både på näringsdepartementet och Jordbruksverket.

FOTO: JORDBRUKS-VERKET